Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry.Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 51. Nowe, sobota 20 grudnia 1930 r. Rok VII.

Z powodu świąt Bożego Narodzenia następny numer gazety wydajemy w środę, dnia 24 b. m. o zwykłej porze. Ogłoszenia przyjmuje się do wtorku godziny 1-szej po poł.

Redakcja.

Odezwa!

Towarzystwo

św. Wincentego a Paulo

(Opieka nad biednemi)

prosi Szan. Publiczność miasta Nowego i okolicy o nadesłanie

datek wszelkiego rodzaju,

celem urządzenia gwiazdki dla chorych i ubogich miasta naszego.

Wszelkie datki na ten tak wzniosły cel przyjmuje się w Plebanji.

Za Zarząd:

Ks. prob. Bartkowski.

Tow. św. Wincentego a Paulo

urządza dnia 22-go grudnia b. r. o godzinie 16-tej na sali rysunkowej szkoły powszechnej

Wydawanie gwiazdki

ubogim naszego miasta.

Hodowla jedwabników w powiecie świeckim.

Doświadczenia, przeprowadzone przez stację doświadczalną w Milanówku, wykazują, że hodowla jedwabników może być z dodatniemi bardzo wynikami prowadzona na terenie całej Polski, szczególnie przez drobnych rolników. Stanowi ona łatwe zajęcie uboczne, trwające w ciągu około 6 tygodni rocznie.

Śledząc sprawę Wydział Powiatowy w Świeciu postanowił już w roku 1928 założyć na większą skalę plantację morwy białej, która jest nieodzowną podstawą do hodowli jedwabników. Obecnie Wydział Powiatowy w swej szkołce drzew w Gołuszycach posiada już kilka tysięcy morwy 3 letniej, kilkadziesiąttysięcy morwy 2 letniej i kilkasettysięcy morwy 1-rocznej.

Wobec powyższego kwestja hodowli jedwabników w powiecie świeckim staje się aktualną. Przewidziana jest akcja następująca:

W ciągu stycznia i lutego 1931 r. instruktor powiatowy P. T. R. rozwinie propagandę hodowli jedwabników i zwerbuje odpowiednią ilość członków Związku hodowców jedwabników na powiat świecki.

Wiosną 1931 r. i w następnych latach członkowie związku otrzymują od Wydziału Powiatowego bezpłatnie po 25 — 50 krzewów morwowych do wysadzenia około swej zagrody. W Gołuszycach równocześnie urządzi się pokazową hodowlę jedwabników, na tle której odbędą się w ciągu lata 1931 odpowiednie kursy.

Latem 1932 rozpocznie się hodowla jedwabników wszędzie tam, gdzie rozrost krzewów wiosną 1931 zasadzonych na to zezwoli.

Centralą dla nabywania jajek do hodowli i do skupu wyhodowanych oprzędów jedwabnych będą Gołuszyce.

Jeżeli zainteresowanie szerokich kół rolniczych będzie dostateczne i praktyczne wyniki odpowiadać będą książkowym zapewnieniom, to w dalszej perspektywie spełnić się może życzenie gminy Osie, żeby tam stanęła fabryka, mogąca dać zatrudnienie 500 bezrobotnym.

Szczęść Boże!

Morze jako czynnik rozwoju gospodarczego Polski.

Staraniem Stowarzyszenia Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych odbył się 2. XII. wieczór dyskusyjny, poświęcony zagadnieniom polityki morskiej. Po zagajeniu zebrania przez prezesa Stowarzyszenia, p. dr. Alfreda Kielskiego, wygłosił b. ciekawy i świetnie opracowany referat p. redaktor Tadeusz Nowacki, kier. wydziału prasowego P. I. E. Prelegent poruszył w swym odczycie wszechstronnie najważniejsze sprawy, dotyczące aktualnych zagadnień polityki morskiej pod kątem wpływu jej na rozwój gospodarczy państwa

Jako centralne wytyczne polityki morskiej Polski na najbliższe lata zostały przez referenta wysunięte kwestje, związane z handlową i komunikacyjną organizacją zaplecza portów Gdańska i Gdyni. Wykorzystanie bowiem dostępu do morza staje się dopiero wtedy faktem dokonanym, gdy cały kraj wprowadza jako element swej pracy kulturalnej i gospodarczej dobrodziejstwa, wynikające z komunikacji na światowym szlaku morskim. Polska posiada 3.744 klm. granic lądowych, a tylko 70 klm. aktywnych wybrzeża, przez te 70 klm. jednak, stanowiące zaledwie 1.8 proc. linji granicznej, dokonywuje się już obecnie zgórą 50 proc. pod względem ilościowym i około 30 proc. pod względem wartościowym całkowitego handlu zagranicznego. W świetle więc tych cyfr każdy kilometr wybrzeża jest tysiąckrotnie cenniejszy od kilometra granicy lądowej z gospodarczego punktu widzenia. Zagadnienie morza w Polsce, to nietylko problem polityczny, ale w pierwszym rzędzie gospodarczy, dostęp bowiem do morza — to wolny, aktywny i intensywny handel zagraniczny, którego drogami w następstwie wędrują najcenniejsze dobra kulturalne.

W powojennych warunkach szczególnej nieprzenikliwości granic od Wschodu i Zachodu, wynikłego z układu stosunków politycznych Polski — morze stanowi jakgdyby płuca Polski, któremi jej gospodarstwo może swobodnie oddychać. Wiele jednak w tej dziedzinie jest pracy niewykonanej. Konkurencja obcych portów i związane z nią obce pośrednictwo, żerujące na polskim handlu zamorskim, wyrządza dotkliwe straty w tym handlu. Około 42 proc. całego handlu zamorskiego Polski pod względem wartości wędruje jeszcze przez porty obce, przytem za usługi obcych, w 90 proc. niemieckich organizacyj handlowych, Polska płaci rocznie haracz równy przeciętnemu deficytowi jej bilansu handlowego. Walka konkurencyjna portów i kolei niemieckich z takiemiż czynnikami organizacji polskiego zaplecza prowadzona jest z niesłychaną bewzględnością nakładem wielkich środków. Walka ta jest głównym gospodarczym fragmentem walki o Pomorze, które dla Polski jest kwestją życia i śmierci niepodległego państwa, dla Niemiec zaś stanowi główną przeszkodę w podboju politycznym i gospodarczym wschodu Europy. W walce tej rozstrzygać o zwycięstwie polskiem będzie stan faktycznego posiadania nad morzem, oraz wielkość korzyści gospodarczych, jakie Europa i świat cały będą upatrywały w wykorzystywaniu przez Polskę dostępu do morza. Stąd wskazania w kierunku jaknajwiększych i jaknajcelowszych z punktu widzenia organizacji handlu zamorskiego inwestycyj, stanowiących dokument polskiej pracy i organizacji, stąd też wskazania w kierunku stworzenia w całym narodzie, a szczególniej w jego sferach gospdarczych przeświadczenia, że tylko niezależny i wolny od obcego pośrednictwa handel zamorski jest źródłem bogactw w kraju, płynących z dostępu do morza. W tym kierunku należy rozwinąć akcję uświadamiającą dla odpowiedniego pobudzenia i nastawienia psychiki gospodarczej Polski.

W ożywionej dyskusji, która rozwinęła się po referacie, brali udział prócz członków Stowarzyszenia przedstawiciele organizacyj społeczno gospodarczych, ministerstwa spraw zagranicznych etc. W dyskusji podkreślono dużą aktualność zagadnienia morza dla całokształtu polityki gospodarczej, Polski oraz poruszono sprawę organizacji specjalnej służby informacyjno-gospodarczej dla spraw morskich.

W.

PROHIBICJA A RUCH TURYSTYCZNY DO KANADY.

W roku 1929 przekroczyło granicę pomiędzy Stanami Zjednoczonemi a Kanadą 4.508.809 amerykańskich samochodów. Więcej niż trzy miljony turystów przebywało po tamtej stronie granicy nie dłużej, niż 24 godzin. Celem podróży było oczywiście zakosztowanie wzbronionych w Stanach Zjednoczonych rozkoszy birbantki alkoholowej. Jak stwierdziły kanadyjskie urzędy celne, „turyści" amerykańscy zostawili w Kanadzie w ciągu 1929 roku 209 miljonów dolarów, na każdy więc samochód wypada okrągło 44 dolary, podczas gdy całkowity ruch turystyczny dał Kanadzie w tymże roku ogółem 300 milionów dolarów. W roku 1920, a więc przed 10 laty zarobiła Kanada na turystach przez cały rok tylko 84 miljony dolarów, ale wówczas nie istniała jeszcze w Stanach Zjednoczonych ustawa prohibicyjna!

STACJE LOTNICZE W OKOLICACH PODBIEGUNOWYCH.

Na zgromadzeniu amerykańskich techników w Williamstown, w stanie Messachussetts, na które zaproszono i poważniejszych polityków, omawiano naglącą kwestję budowy stacyj lotniczych w okolicach podbiegunowych. Pod uwagę brane są wyspy Wrangla, Spitzbergen, Ziemia Franciszka Józefa, północna Grenlandja i Islandja. Niestety, poważną przeszkodą są niewyjaśnione jeszcze ciągle prawa własności do tych ziem, bo wyspy Wrangla np. ciągle są jeszcze przedmiotem sporu pomiędzy Rosją a Anglją, Grenlandia — pomiędzy Danją a Norwegją, ziemia Franciszka Józefa - między Norwegją a Rosją. Stworzenie projektowanych baz lotniczych skróciłoby znacznie drogę do wysuniętych na północ części Stanów Zjednoczonych i ożywiło poważnie komunikację lotniczą z temi dalekiemi ziemiami.

JEDEN FILM I TRZYNASTU REŻYSERÓW.

W Wiedniu wyświetlany jest obecnie film pod tytułem „Parada Paramountu". Film ten opracowywało aż 13 reżyserów, pomiędzy innymi takie sławy ekranu jak: Ernest Lubitsch, Józef v. Sternberg, Lothar Mendes. Pisma zagraniczne zamieszczają entuzjastyczne recenzje.

ILU JEST KATOLIKÓW NA ŚWIECIE?

W państwie Watykańskiem ukazało się wydawnictwo „Atlas Hierarchicus", które podaje rezultat spisu wszystkich katolików na całym świecie, sporządzonego z końcem 1929 r. Ze spisu tego dowiadujemy się, że ogólna liczba katolików na całym świecie wynosi 341.430.000 dusz. Z tej liczby przypada na Europę: 208.882.000, na Amerykę 109.097.000, na Azję 16.536.000, na Afrykę 5.330.000, na Australję 1.585.000.

1400-TNA ROCZNICA PANDEKTÓW JUSTYŃIANA.

Dnia 15 grudnia r. b. odbędzie się w Florencji uroczystość interesująca cały świat prawniczy, nietylko Włoch ale i wszystkich krajów, które czerpały swą wiedzę prawniczą i budowały swój ustrój prawny, posiłkując się Pandektami rzymskimi. Z inicjatywy rządu utworzony został komitet prawników włoskich, który opracuje program uroczystości i podejmować będzie gości zagranicznych. Podczas uroczystości obecni będą mogli obejrzeć najstarszy manuskrypt Pandektów Justyniana, znajdujący się w Palazzo Vecchio.

NAJWIĘKSZY STATEK PASAŻERSKI

na świecie posiadać będzie Anglja, która zajmuje tymczasem pod tym względem dopiero drugie miejsce po Stanach Zjednoczonych, rozporządzających największym w tej chwili olbrzymem morskim „Leviathan'em" o pojemności 59.900 tonn. Nowy pływający hotel pod flagą Union Jack'u posiadać będzie 73.000 tonn pojemności.

KRAJ, GDZIE GAZETA JEST NIEOCENIONYM SKARBEM.

Człowiek, żyjący w naszych warunkach, który za kilka groszy kupuje gazetę, by ją po pobieżnym przejrzeniu wyrzucić, nie wyobraża sobie, że istnieją kraje, gdzie gazeta jest skarbem nieocenionym. Krajem takim jest wnętrze kontynentu australijskiego. Zrzadka rozsiane tutaj osady latami całemi nie widują drukowanego słowa, a jeśli szczęśliwym trafem zdobędą osadnicy gazetę, zbierają się wszyscy, jak w wielkie święto, i dzielą się wiadomościami, które na szerokim świecie dawno już przebrzmiały. Potem mieszkańcy jednej osady posyłają gazetę do drugiej osady i tak gazeta idzie z rąk do rąk, aż rozleci się w strzępy. Gazety zrzucają lotnicy, przelatujący zrzadka nad pustynnemi piaskami środkowej Australji.

Dot. usuwania śniegu z chodników.

W związku z nastaniem pory zimowej i rozpoczynającemi się opadami śnieżnemi przypominam o ciążącym na gminach wzgl. na właścicielach nieruchomości miejskich, obowiązku oczyszczania ze śniegu chodników na ulicach i posypywania ich piaskiem w czasie gołoledzi [patrz §§ 22 i 23 Rozporządzenia Policyjnego z dnia 21 kwietnia 1928 r. w sprawie porządków sanitarnych w gminach wiejskich i miejskich Województwa Pomorskiego, Pomorski Dziennik Wojewódzki Nr. 8 poz. 49). Właściciele nieruchomości obowiązani są również do usuwania śniegu przynajmniej z tych części, należących do nich podwórz, które prowadzą do klatek schodowych i mieszkań lokatorów. Obowiązek ten wynika z treści §§ 28 i 43 powołanego rozporządzenia.

Za Wojewodę:
Dr. A. Krysiński
Naczelnik Wydz. Zdrowia Publ.

Powyższe podaję do wiadomości z poleceniem ścisłego zastosowania się.

Nowe, dnia 12 grudnia 1930 r.
Burmistrz.

Dot. mapy powiatu świeckiego.

Wydział Powiatowy wydał nową kolorową mapę powiatu świeckiego na wzór map sztabu generalnego z uwzględnieniem zmian w drogach, kolejach wodach i t. d., które powstały w ostatnich latach. Mapa ta wyjdzie w 3 rozmiarach: a) 1:100.000 (ca. 60x60 cm.] na papierze i podklejanym płótnem, b] 1:50 000 [ca. 110x110cm.) na papierze, c) 1:33 000 (ca. 160x160 cm.) na papierze, podklejanym płótnem, z drążkami i wieszadłami (specjalnie przeznaczona na użytek szkół i urzędów.

Z map tych gotowa jest mapa 1 : 100 000. Obejrzeć ją można w godzinach urzędowych w Starostwie (w Powiatowej Kasie Komunalnej].

Mapy w stosunku 1 : 50 000 i 1 : 33 000 gotowe będą w ciągu bież. miesiąca.

Mapę 1 : 100 000 na papierze nabyć można w Powiatowej Kasie Komunalnej po zł. 4,— za sztukę, a mapę podklejoną płótnem po 6,— za sztukę.

Nowe, dnia 12 grudnia 1930 r.
Burmistrz.

Dot. skrytek dla dowodu i tożsamości konia.

Na skutek polecenia Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu, zaprowadzone zostały specjalne skrytki, służące do przechowywania i kontrolowania dowodów tożsamości koni, które będą przymocowane do śli (puszorki].

Cena jednej skrytki wynosi 1,—zł, Wspomnianą skrytkę musi bezwzględnie nabyć każdy właściciel koni, gdyż przechowywanie dowodu tożsamości konia w tejże skrytce przymocowanej do śli, umożliwi organom kontrolującym lotne i każdorazowe skontrolowanie dowodów tożsamości koni.

Wobec powyższego polecam Pp. Burmistrzom, Sołtysom i Przeł. obsz. dworsk. nadesłać mi w terminie 10-dniowym po ogłoszeniu niniejszego zamówienia cyfrowe na skrytki, których wysyłka nastąpi natychmiast po odebraniu takowego.

Świecie, dnia 9 grudnia 1930 r.
Za Starostę Powiatowego
(—) Grodyński
Radca wojewódzki.

Do wiadomości.
Burmistrz.

Szkoła Powszechna

w Nowem

urządza w niedzielę, dnia 21 grudnia b. r. o godzinie 19,30 na sali p. Stasiewskiego

Wieczorek gwiazdkowy,

na który niniejszem uprzejmie zapraszamy Szanowne Obywatelstwo.

Program:

I część:

1. Śpiew chóralny
2. Deklamacja ucz. I kl. Szandrachówny
3. Śpiew chóralny
4. Deklamacja ucz. V kl. Kwiatkowskiej
5. Ćwiczenia pokazowe z śpiewem
6. Występ muzycznego kółka uczniowsk.
7. Solo na fortepjanie (ucz. V kl. Pawlikowska)
8. Żywa choinka — taniec śnieżek.

II część:

1. Komedyjka **„Szczęśliwi ci dorośli"**
2. Jasełka
3. Żywy obraz.

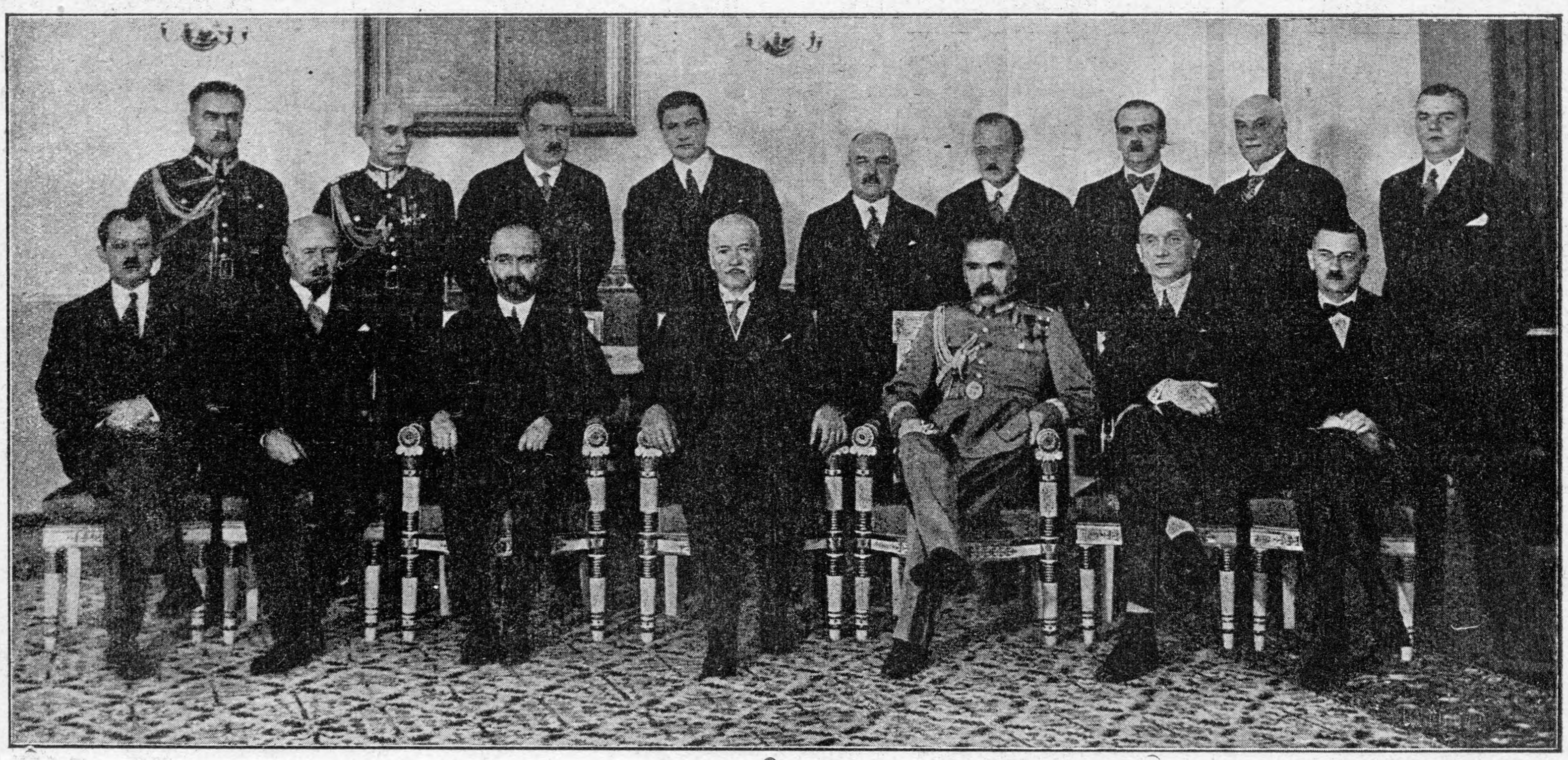
Wstęp: I miejsce 2,— II miejsce 1,50 zł, III miejsce 1,— zł.

Grono nauczycielskie.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA 21 GRUDNIA 1930 r.

NOWY GABINET PUŁK. WALEREGO SŁAWKA

Członkowie nowego gabinetu płk. Walerego Sławka złożyli na Zamku na ręce P. Prezydenta Rzplitej przysięgę. Na zdjęciu P. Prezydent Rzplitej w otoczeniu członków rządu. Siedzą od lewej: min.reform rolnych dr. Leon Kozłowski, prof. uniw. Jana Kazimierza; min. przem. i handlu Aleksander Prystor; premjer Walery Sławek; Prezydent Rzplitej; Marszałek Józef Piłsudski, min. spr. wojsk.; August Zaleski, min. spr. zagran.; inż. Kühn, min. komunikacji. Stoją od lewej: gen. Sławoj - Składkowski, min. spr. wewn.; gen. Mieczysław Norwid - Neugebaur, min. rob. publ.; Sławomir Czerwński, min. W. R. i O. P.; min. Bronisław Pieracki; dr. Stefan Hubicki, min. pr. i op. społ.; Ignacy Matuszewski, kierownik min. skarbu; dr. Leon Jałta Połczyński, min. rolnictwa; Czesław Michałowski, min. sprawiedliwości.

MARSZAŁKOWIE SEJMU I SENATU

B. *premjer, Kazimierz Świtalski — marszałek sejmu.*

Wojewoda wileński, Władysław Raczkiewicz — marszałek senatu.

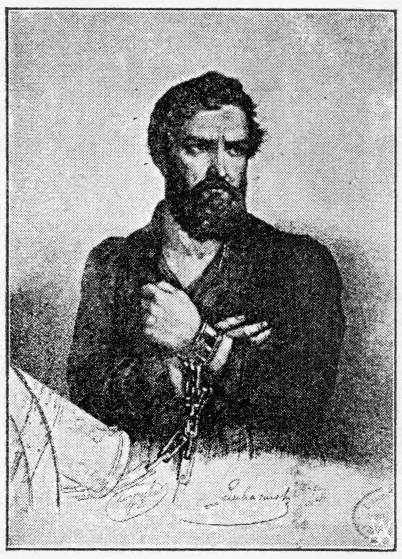
WYSTAWA LISTOPADOWA W MUZEUM NARODOWEM W WARSZAWIE

Sztych, przedstawiający dzieje Polski w niewoli rosyjskiej.

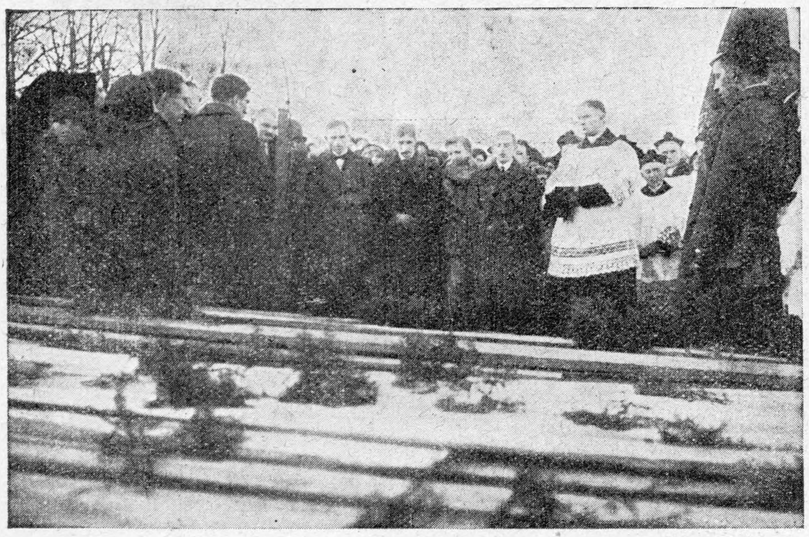
Sztandar „czwartaków"

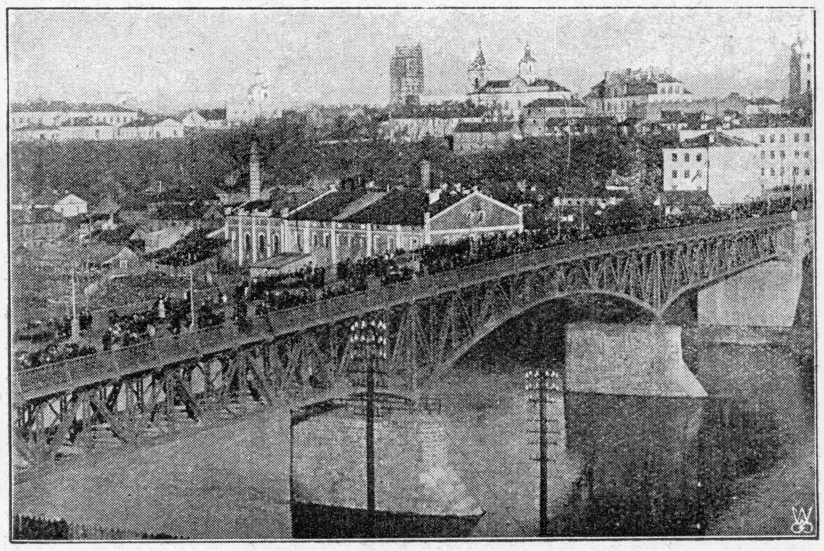
Tragiczne dzieje Łukasińskiego.

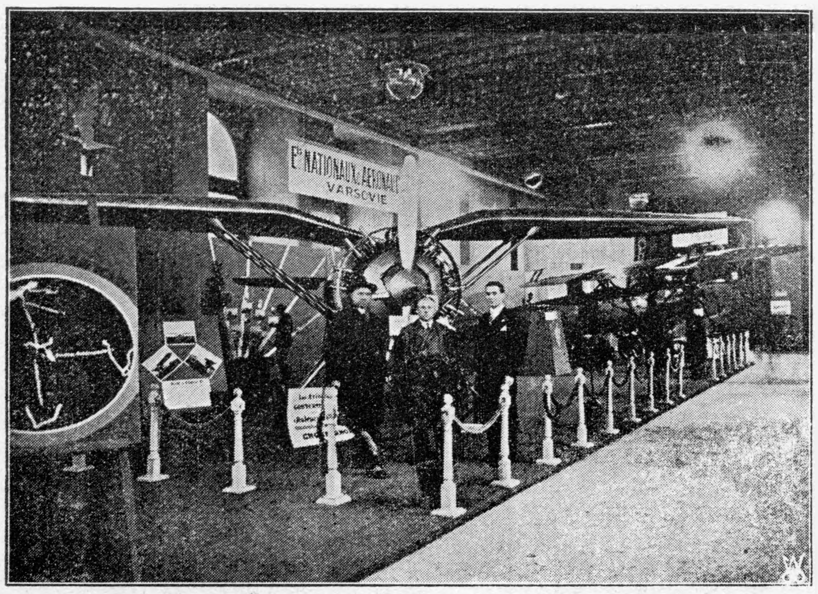
Emilja Plater, uczestniczka walk zbrojnych w r. 1831.

Nad mogiłą tragiczną śmiercią zmarłego ś. p. Witolda Andre'ego w Miejskiej Górce.

Wielki most na Niemnie w Grodnie.

Wielkie zainteresowanie na wystawie lotniczej w Paryżu wywołał polski metalowy płatowiec „P. 6", konstrukcji polskich państwowych zakładów lotniczych. Jeden z najlepszych pościgowców współczesnych.

Jedyne polskie sportowe Towarzystwo w Paryżu — „Pologne" urządziło wielki bal propagandowy.

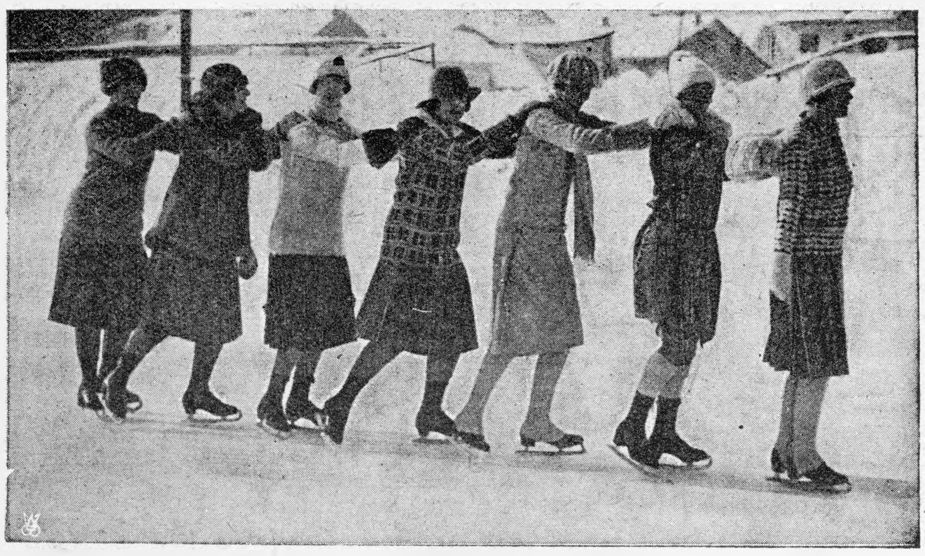
Bezrobocie w Stanach Zjednoczonych. Od lewej: prezydent m. New Jorku w chwili podpisywania miljonowego czeku na pomoc bezrobotnym miasta olbrzyma. W „czarnej" dzielnicy New Jorku, Harlemie, w chwili rozdawania żywności.

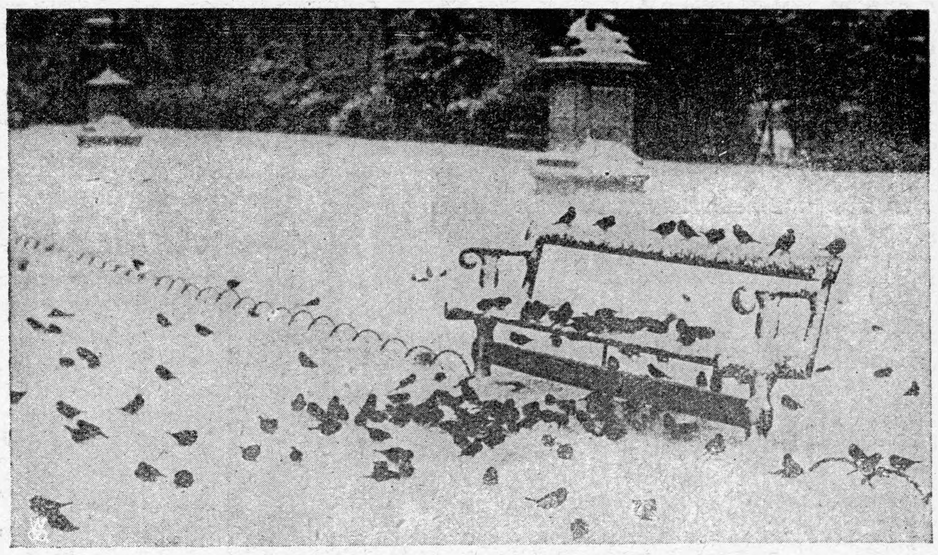
Uczestnicy przedstawienia amatorskiego w Konarach, pow. rawicki.

Saneczki są zdrowym sportem zimowym i rozrywką dla najmłodszych nawet amatorów.

Weselsza współpraca międzynarodowa na sportach zimowych w Chamonix we Francji.

Przyszedł kryzys dla wróbli, nie dziw, że wiecują.

PRZECIW EUROPEIZACJI

Jazda na olbrzymim żółwiu na Florydzie.

Piękne japonki wracają do strojów japońskich.

Atleta w jednym z cyrków berlińskich.

Olbrzymie dzieło amerykańskich architektów — przesunięcie buildingu, wagi 11.000 ton, w Indjanopolisie, które pociągnęło za sobą koszt 300.000 dolarów

Dwa szympanse na usługach kinematografji w Hollywood.

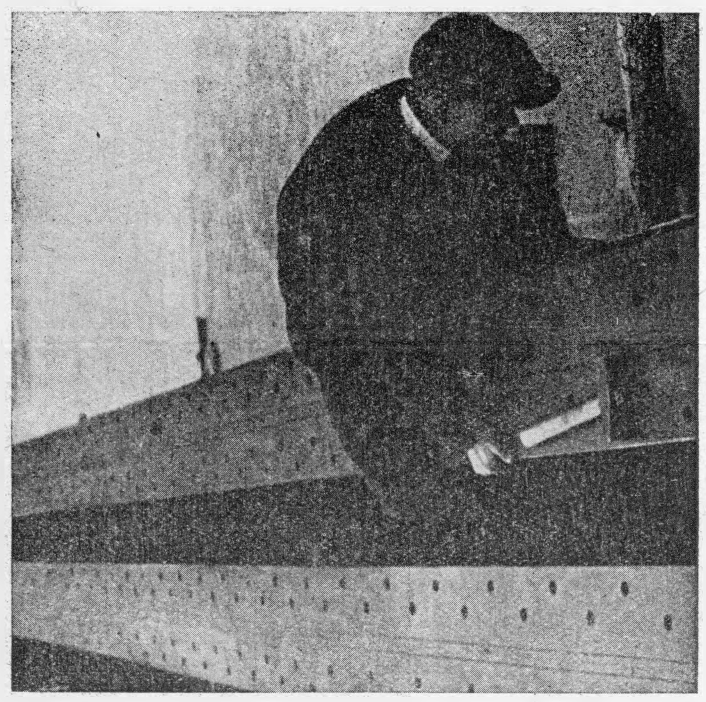
Św. Mikołaj już rozpoczął swoją wędrówkę.

Scena z baletu.

Przygotowania przedświąteczne. Coś dla zwolenników napojów wyskokowych.

Ten nie może cierpieć na chorobę „przestrzeni" czy „wysokości".

Konstelacja gwiazd filmowych.

Fot. Warsz. Sp. Kinematograficzna.

P. Violetta Moris, paryska artystka - śpiewaczka, sportsmenka w jednej osobie.

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12